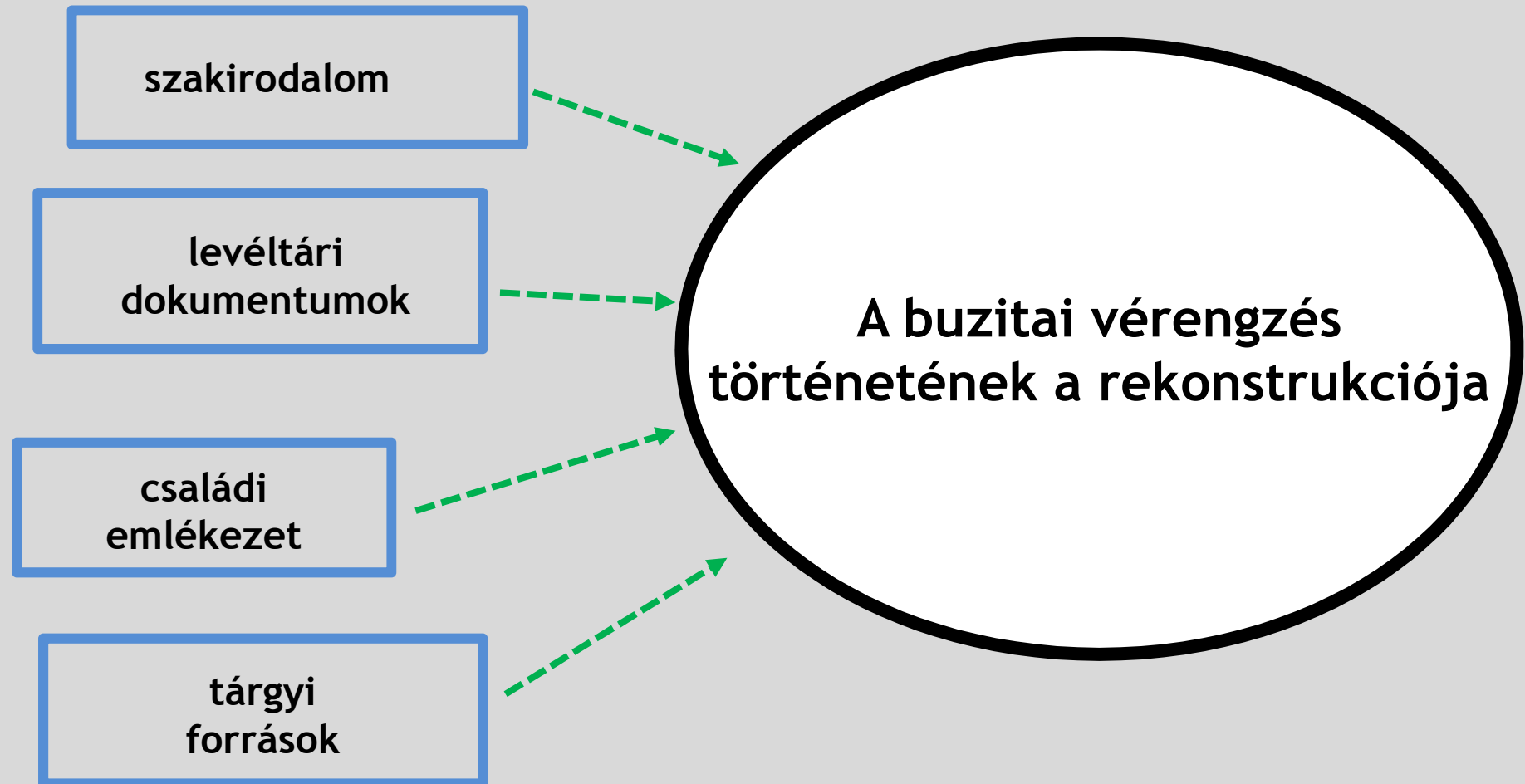

Egy elfelejtett vérengzés története - **Buzita 1919**

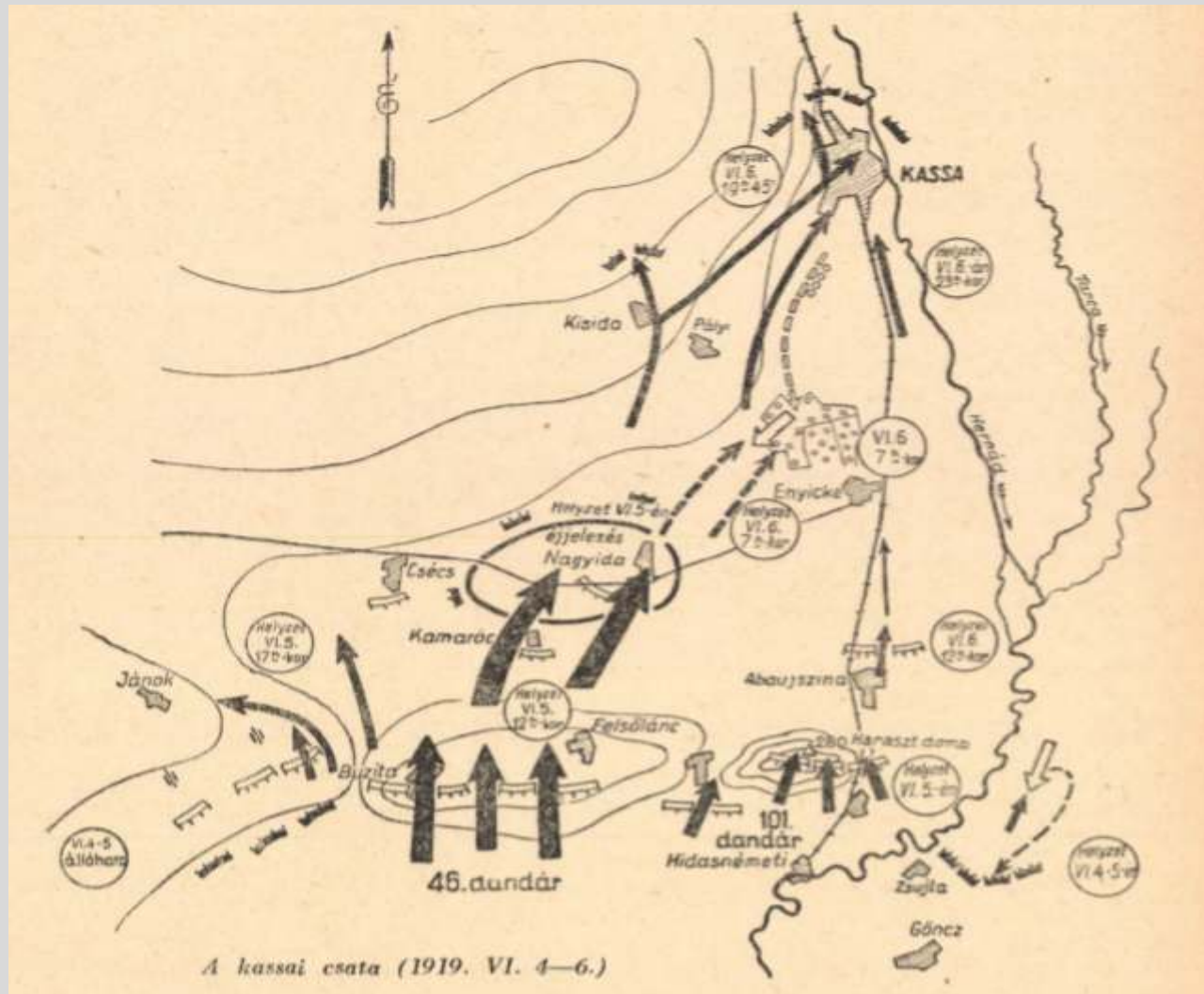

Varga Jozef
Mgr 2.
MJ/Hldb

Források, hipotézisek és célok

Úton Kassa felé

A lakosság tapasztalatai

- A csehszlovák legionáriusok féktelen rekvirálása
- A magyar területre érkezett idegenek
- A magyar nemzetiségű vörös hadsereggel történő együttműködés
- A „szláv megszállók“ és a „magyar felszabadítók“ csatája
- Ideológiai helyett nemzeti elkötelezettség

A vöröskatonák híradásai

- A környékbeliék, mint informátorok
- A felégetett falu kataklizmatikus képe
- A lakodalmas menetről tett említés
- Buzitai harcosok a vörösök oldalán
- Több védtelen, ártatlan áldozat
- Gyilkosság és emberrablás

A csehszlovák legionáriusok beszámolóí

- Folyamatos, nemzetiségen alapuló hátrányos megkülönböztetés
- Kis létszámú, demoralizált csapatok
- A lakosok, mint a vörösök informátorai
- Civil támadások a legionáriusok ellen
- Buzita felégetéséről tett vallomás

Egy tragikus lakodalom

- Hrico Cecília (Buzita) és Iván János (Kány) 1919. június 2-án házasodtak.
- A lakodalmas menet feltehetőleg a Kányi Görögkatolikus templomból indult Buzitára.
- A beszámolók szerint a helyiek hátráltatták a csehszlovák legionárius csapatok mozgásait.
- A lakodalomban résztvevők esetleges agresszivitása elősegíthette a megtorlást.

Az első világháborús emlékmű

A vérengzés áldozatai

Név:	Életkor:	Vallás:	A halál oka:
Baskai János	35	Római katolikus	mellövés
Galajda István	72	Római katolikus	mellövés
Gyuricsko János	39	Görögkatolikus	ismeretlen
Kapalo Gyula	17	Római katolikus	mellövés és szúrás
Kiss Mihály	71	Református	gyilkosság, lelövés
Kmeczko Gyula	28	Római katolikus	mellövés
Kundrát József	71	Görögkatolikus	gyilkosság, lelövés
Lukács István	44	Római katolikus	agyonütés
Puskás Gyuláné Riczo Borbála	49	Római katolikus	haslövés
Simko János	32	Római katolikus	agyonütés
Sirilo Jánosné Kovács Katalin	53	Római katolikus	lövési seb üszkösödése
Vajányi József	38	Református	gyilkosság, lelövés

Az események következményei

- Trianon után meghamisították a történekről szóló hivatalos bejegyzéseket.
- Az özvegyen maradtak újrarázasodtak.
- A károsultak kárpótlási kérelmét elutasították.
- A Buzitaiak 1939-ben emlékrájzot készítettek és emlékműt terveztek.

Alföldi Közlöny szerkesztésénél

meglétszékű felajánlja

szám.

Buzita község közönsége.

Összegzés

- A vöröskatonák felszabadító szerepe
- A harcias civilek és a demoralizált „ellenség” tragikus találkozása
- 14 helyett 12 dokumentált áldozat
- A Trianon utáni történelemhamisítás
- Az óvoda padlásán elrejtett emlékrajk
- Az áldozatok számára állítandó emlékmű elkészítésének a fontossága

FELHASZNÁLT IRODALOM

- Buzitai Római Katolikus Egyház halotti anyakönyve, 1780-1940.
- Buzitai állami halotti anyakönyvek, 1919.
- Buzitai állami házassági anyakönyvek, 1919.
- Hadtörténelmi levéltár, A Magyar Tanácsköztársaság katonai iratai.
- Felvidék.ma, 2012. <https://felvidek.ma/2012/06/a-buzitai-tragedia-93-evfordulojaraemlekezunk/> . (Megtekintve: 2020.3.25.)
- Kanadai Magyar Munkás, 1933.
- Prágai Magyar Hírlap, 1922,1923.

- Nagy Kálmán: Stromfeld Aurél, a magyar Vörös Hadsereg vezérkari főnöke. In: Századok. 85. évf, 1-4. szám, Budapest.
- Mayer Vilmos: A Magyar Vörös Hadsereg 46. Gy. e. 3. Zj. 10.százada A Magyar Tanácsköztársaság északi hadjáratának harcaiban. In: Hadtörténelmi Közlemények, 6. évfolyam, Hadtörténelmi Intézet Budapest, 1959.
- Papp Zoltán: Népiirtás Felvidéken. Buzita, 2010.
- Romsics Ignác: Magyarország története a 20. században. Osiris, Budapest, 2012.
- Tomáš Jehelga-Roman Jančiga: Z bojov za slobodu Spomienky slovenských legionárov Comunito Minerva, Bratislava, 2018.
- Tóth Árpád: A Magyar Tanácsköztársaság Vörös Hadseregének északi hadjárata : 1919. május 30.-június 24. In: Sic Itur Ad Astra, Hadtörténelmi Tanulmányok. 2002.
- Od Uhorského kráľovstva ku Československej republike. Dokumenty z fondov slovenských regionálnych archívov k údalostiam v rokoch 1918-1919 Ministerstvo vnútra SR. Štátny archív Bratislava a Košice, Bratislava–Košice, 2018.
- www.familysearch.org.

Köszönöm a figyelmet!